

ПРАВИЛА

ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЯ

НА КЛИЕНТИ НА „ИНВЕСТБАНК” АД

**ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ БАНКАТА ИНВЕСТИЦИОННИ
И/ИЛИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛУГИ, В КАЧЕСТВОТО Й НА ИНВЕСТИЦИОНЕН
ПОСРЕДНИК**

Глава първа

Общи положения

Обхват

Чл. 1. Настоящите правила имат за цел да дефинират категориите, критериите, и реда за извършване на категоризация на клиентите, с които банката сключва договори за извършване на инвестиционни и/или допълнителни услуги, предоставяни от нея, в качеството ѝ на инвестиционен посредник, съгласно ЗПФИ.

Понятие за категоризация на клиенти

Чл. 2. (1) Категоризация на клиентите представлява определянето им като непрофесионални клиенти, професионални клиенти и приемливи насрещни страни.

(2) Категоризацията по ал. 1 се извършва въз основа на предоставената от клиентите информация и съгласно критериите и при спазване на процедурите, установени в тези правила в съответствие със Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ).

(3) Категоризацията по смисъла на тези правила включва първоначалната категоризация на клиентите и последващата им прекатегоризация.

Глава втора

Категории клиенти

Раздел I

Приемлива насрещна страна

Понятие за приемлива насрещна страна

Чл. 3. (1) Приемлива насрещна страна по смисъла на тези правила е лице от държава-членка, което е:

1. инвестиционен посредник;
2. кредитна институция;
3. застрахователно дружество;
4. колективна инвестиционна схема;
5. управляващо дружество;
6. пенсионен фонд;
7. пенсионноосигурително дружество;

8. друга финансова институция;

9. лице, чиято основна дейност е търгуване за собствена сметка със стоки и/или деривативни финансови инструменти върху стоки;

10. юридическо лице, което предоставя инвестиционни услуги и/или извършва инвестиционни дейности, които се изразяват само в търгуване за собствена сметка на пазарите на финансови фючърси или опции или други деривативни финансови инструменти и на паричния пазар само с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или което търгува за сметка на други участници на тези пазари, или определя цени за тях и което е гарантирано от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за изпълнението на договорите, сключени от такова лице, се поема от клирингови членове на същите пазари.

11. правителство на държава;

12. държавен орган, който управлява държавен дълг;

13. централна банка;

14. международна институция.

(2) Приемлива насрещна страна е и лице по т. 1-14 на ал. 1 от трета държава, което изрично е поискало да бъде третирано като приемлива насрещна страна.

(3) Клиентите по ал. 1 и 2 се категоризират като приемливи насрещни страни с оглед следните услуги и дейности, извършвани от банката с такива клиенти:

1. приемане и предаване на нареждания на такива клиенти във връзка с финансови инструменти, включително посредничество за сключване на сделки с финансови инструменти за такива клиенти;

2. изпълнение на нареждания за сметка на такива клиенти;

3. сключване на сделки за собствена сметка на банката с такива клиенти;

4. допълнителни услуги, пряко свързани с услуга или дейност по т. 1-3, осъществявана за такива клиенти.

(4) Клиентите по ал. 1 и 2 могат да не бъдат третираны като приемливи насрещни страни по отношение на услуги и дейности по ал. 3, когато са прекатегоризирани при условията и по реда на чл. 14 или 15.

(5) За услуги и дейности, различни от посочените в ал. 3, клиентите, определени като приемливи насрещни страни с оглед на услугите и дейностите по ал. 3, се считат за професионални клиенти, освен в случаите по чл. 14, ал. 4 и по чл. 15.

(6) По отношение на задължения на банката при извършване на услуги и дейности по ал. 3 за клиенти, категоризирани като приемливи насрещни страни, от които не е предвидено изключение съгласно чл. 4, тези клиенти се считат за професионални клиенти.

Степен на защита

Чл. 4. (1) При предоставяне на услуги по чл. 3, ал. 3 на клиенти, които по отношение на тези услуги са определени за приемливи насрещни страни, банката не е длъжна да спазва следните изисквания:

1. изискванията относно достатъчност на информацията за предоставяната услуга;

2. изискванията за предоставяне от клиента на информация за неговите знания и опит във връзка с предоставяните от банката услуги, както и задължението на банката да преценява дали предоставяните услуги са подходящи за клиента;

3. изискванията за изпълнение на нареждания в най-добър интерес на клиента в съответствие с прилаганата от банката политика за изпълнение на нареждания, както и свързаните с това задължения за уведомяване за прилаганата политика, доказване на изпълнение в съответствие с нея и други;

4. изискванията за незабавно, честно и точно изпълнение на нарежданията на клиента при спазване на реда на постъпване на идентичните нареждания.

(2) Изключенията по предходната алинея не се прилагат в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 3, ал. 1 и 2 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 14 или чл. 15.

Раздел II

Професионални клиенти

Понятие за професионален клиент

Чл. 5. (1) Професионален клиент по смисъла на тези правила е клиент, който притежава опит, знания и умения, за да взема самостоятелно инвестиционни решения и правилно да оценява рисковете, свързани с инвестирането и който отговаря на критериите съгласно картата за категоризация приложението 1 .

(2) Професионални клиенти са:

1. Лица, за които се изисква издаването на разрешение за извършването на дейност на финансовите пазари или чиято дейност на тези пазари е регулирана по друг начин от националното законодателство на държава членка, независимо от това дали е съобразено с Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, както и лица, получили разрешение за извършване на

тези дейности или по друг начин регулирани от законодателството на трета държава, както следва:

- а) кредитни институции;
- б) инвестиционни посредници;
- в) други институции, които подлежат на лицензиране или се регулират по друг начин;
- г) застрахователни дружества (компани);
- д) предприятия за колективно инвестиране и техните управляващи дружества;
- е) пенсионни фондове и пенсионноосигурителните дружества;
- ж) лица, които търгуват по занятие за собствена сметка със стоки или деривативни финансови инструменти върху стоки;
- з) юридически лица, които предоставят инвестиционни услуги или извършват инвестиционни дейности, които се изразяват единствено в търгуване за собствена сметка на пазарите на финансови фючърси или опции или други деривативни финансови инструменти на паричния пазар единствено с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или които търгуват за сметка на други участници на тези пазари, или определят цени за тях и които са гарантирани от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за изпълнението на договорите, сключени от такива лица, се поема от клирингови членове на същите пазари;
- и) други институционални инвеститори.

2. Големи предприятия, които отговарят поне на две от следните условия:

- а) балансово число - най-малко левовата равностойност на 20 000 000 евро;
- б) чист оборот - най-малко левовата равностойност на 40 000 000 евро;
- в) собствени средства - най-малко левовата равностойност на 2 000 000 евро.

3. Национални и регионални органи на държавната власт, държавни органи, които участват в управлението на държавния дълг, централни банки, международни и наднационални институции като Световната банка, Международният валутен фонд, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и други подобни международни организации.

4. Други институционални инвеститори, чиято основна дейност е инвестиране във финансови инструменти, включително лица, които извършват секюритизация на активи или други финансови трансакции.

(3) Клиентите по ал. 2 се считат за професионални по отношение на всички сделки, инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти, освен в случаите по чл. 13 и чл. 15 от тези правила.

(4) Клиентите по чл. 3, ал. 1 и 2 се считат за професионални по отношение на услугите по чл. 3, ал. 3, когато са прекатегоризирани като такива съгласно чл. 14 или чл. 15.

(5) Банката приема за професионални и клиенти, които са прекатегоризирани като такива при условията и по реда на чл. 16.

Степен на защита

Чл. 6. (1) При предоставяне на услуги на професионални клиенти Банката осигурява по-ниска степен на защита, спрямо прилаганата по отношение на непрофесионални клиенти, включително:

1. на професионалния клиент се предоставя ограничен обем информация във връзка със сключването на договора;

2. на професионалния клиент се предоставя ограничен обем информация във връзка с предоставяните услуги, включително относно политиката за изпълнение на нареждания, разходите и комисионните и начина на съхраняване на клиентските активи;

3. при оценяване дали инвестиционна услуга, различна от инвестиционни консултации и управление на портфейл, е подходяща за клиента, Банката може да приеме, че клиентът притежава необходимите опит и знания, за да разбере рисковете, свързани с конкретната инвестиционна услуга, сделка или продукт, за които е определен като **професионален**.

4. при извършване на оценка за подходяща услуга по отношение на инвестиционна консултация или управление на портфейл за професионален клиент, Банката може да приеме, че по отношение на продуктите, сделките и услугите, за които е определен като професионален клиент, той притежава необходимия опит и познания;

5. при извършване на оценка за подходяща услуга по отношение на инвестиционна консултация за професионален клиент по чл. 5, ал. 2, банката може да приеме, че този клиент има финансовата възможност да понесе всички свързани инвестиционни рискове, съвместими с неговите инвестиционни цели;

6. изпълнението на задължението за най-добро изпълнение по отношение на професионален клиент факторът обща стойност на сделката не е определящ;

7. банката не е длъжна да информира професионалния клиент за възникналите обективни трудности, пречатващи точното изпълнение на нарежданията;

8. при изпълнение на нареждане на професионален клиент банката е длъжна да му предостави само съществената информация за сделката;

9. Банката предоставя периодичните отчети при управление на портфейл на 6 месеца;

10. Банката не е длъжна да уведомява професионалния клиент, за чиято сметка управлява портфейл, когато има непокрити отворени позиции по условни сделки, както и при реализиране на загуби над определен размер по сделки или прехвърляния, зависещи от бъдещи условни събития;

11. професионалният клиент не подлежи на компенсиране от Фонда за компенсиране на инвеститорите.

(2) Изключенията по предходната алинея не се прилагат в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 5 по отношение на сделките, дейностите, услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 13 или чл. 15.

Раздел III

Непрофесионални клиенти

Понятие за непрофесионален клиент

Чл. 7. Непрофесионален клиент по смисъла на тези правила е клиент, който не отговаря на изискванията за професионален клиент.

Степен на защита

Чл. 8. (1) При предоставяне на услуги на непрофесионални клиенти банката им осигурява най-висока степен на защита.

(2) Изключения от предходната алинея се допускат единствено в случаите на прекатегоризация на клиентите по чл. 7 по отношение на сделките, дейностите,

услугите и финансовите инструменти, за които е извършена тази прекатегоризация съгласно чл. 16.

Глава трета

Ред за категоризация на клиенти

Раздел I

Предоставяне на информация

Информация, предоставяна от банката при сключване на договора

Чл. 9. (1) Преди сключване на договор за предоставяне на инвестиционни и/или допълнителни услуги банката уведомява клиентите си за условията и критериите, по които ги определя като професионални или непрофесионални, както и за обстоятелствата, при които могат да бъдат определени като приемлива насрещна страна.

(2) Банката уведомява клиентите си за правото им да поискат да бъдат определени по различен начин и за промените в тяхната защита при определянето им по друг начин, включително:

1. уведомява клиентите, че при определянето им като непрофесионални, същите имат право да поискат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти, ако за тях са изпълнени изискванията на чл. 16, както и че при извършване на такава прекатегоризация по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена, спрямо тези клиенти ще се прилага ограничена защита съгласно чл. 6, ал. 1;

2. уведомява клиентите, че при определянето им като професионални съгласно чл. 5, ал. 2 същите имат право да бъдат прекатегоризирани като непрофесионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти, при което ще се ползват от пълна степен на защита съгласно чл. 8, ал. 1 по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена прекатегоризацията;

3. уведомява клиентите, че при определянето им като приемливи насрещни страни съгласно чл. 3 същите имат право да не бъдат третирани като такива общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти; такива клиенти се третират като професионални, освен ако изрично поискат да бъдат третирани като непрофесионални; когато клиентите поискат да бъдат третирани като непрофесионални, се ползват от пълна степен на защита съгласно чл. 8, ал. 1 по отношение на услугите, дейностите, сделките и финансовите инструменти, във връзка с които е извършена прекатегоризацията.

(3) Счита се, че банката е предоставила дължимата съгласно предходните алинеи информация, когато е предоставила тези правила на клиентите при сключване на договора.

Информация, предоставяна от клиента при сключване на договора

Чл. 10. (1) При сключване на договор за предоставяне на услуги на клиент банката изисква и клиентът предоставя информация чрез попълване на картата, приложение към тези правила, както и допълнителна информация за опита, уменията и знанията си, по отношение на финансовите инструменти, Приложение №1 към договора за сделки с финансови инструменти

(2) Въз основа на представената съгласно ал. 1 информация служителът на банката, който сключва договора с клиента, категоризира клиента, съответно извършва прекатегоризацията му, съгласно следващите раздели от тази глава.

Информация, предоставяна от клиента при изпълнение на договора

Чл. 11. (1) Клиент, прекатегоризиран от непрофесионален в професионален клиент съгласно чл. 16, е длъжен да уведоми банката за всяка

промяна в данните, послужили като основание за извършване на прекатегоризацията му.

(2) В случай че банката установи въз основа на уведомлението по ал. 1 или по друг начин при осъществяване на дейност за сметка на този клиент, че същият е престанал да отговаря на условията за определянето му като професионален, банката започва да прилага спрямо него правилата, осигуряващи по-висока степен на защита за непрофесионални клиенти.

Раздел II

Извършване на категоризация

Първоначална категоризация

Чл. 12. (1) Първоначалната категоризация на клиенти се извършва въз основа на предоставената от клиентите информация от картата – приложение към тези правила

(2) Клиенти, декларирали наличие на обстоятелство от картата – приложение към правилата, и представили съответни доказателства за това, се определят като професионални клиенти по отношение на всички инвестиционни услуги, инвестиционни дейности и финансови инструменти.

(3) Клиенти, декларирали наличие на обстоятелство по т. 1-14 от картата – приложение към правилата, което ги определя като приемливи насрещни страни съгласно чл. 4, и представили съответни доказателства за това, се категоризират като такива по отношение на услугите и дейностите по чл. 3, ал. 3, като за други услуги и дейности се считат за професионални клиенти.

(4) Клиенти, за които съгласно предоставената от тях информация не е налице обстоятелство по картата – приложение към тези правила, се категоризират като непрофесионални клиенти.

Прекатегоризация на професионални клиенти по тяхно искане

Чл. 13. (1) Клиенти, определени като професионални съгласно чл. 12, ал. 2, когато преценят, че не могат правилно да оценят и управляват рисковете, свързани с инвестирането във финансови инструменти, отправят искане до банката за осигуряване на по-висока степен на защита общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) По-високата степен на защита се осигурява въз основа на писмено споразумение между банката и клиента, в което изрично се посочват конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти, във връзка с които на клиента ще се осигурява по-висока степен на защита.

(3) По-високата степен на защита по ал. 2 осигурява на клиента, че няма да се смята за професионален клиент за целите на приложимия режим към дейността на банката. С подписването на споразумението по ал. 2 на клиента се предоставя статут на непрофесионален клиент общо или по

отношение на конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти.

Прекатегоризация на клиенти – приемливи насрещни страни по тяхно искане

Чл. 14. (1) Клиенти, определени като приемливи насрещни страни съгласно чл. 12, ал. 3, могат да поискат да не бъдат третирани като такива общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) Прекатегоризацията се извършва въз основа на писмено споразумение, в което изрично се посочват конкретните услуги, дейности, сделки, финансови инструменти или други финансови продукти, във връзка с които на клиента ще се осигурява по-висока степен на защита.

(3) Клиентът по ал. 1, прекатегоризиран съгласно ал. 2, се третира като професионален, освен ако изрично поиска да бъде третиран като непрофесионален.

(4) Когато клиентът по ал. 1 изрично поиска да бъде третиран като непрофесионален, по отношение на него се прилага чл. 13, ал. 4.

Прекатегоризация на професионални клиенти и клиенти – приемливи насрещни страни по инициатива на Банката

Чл. 15. Промяна в категоризацията, съгласно чл. 13 и 14, освен по искане на клиента, може да бъде извършена и по инициатива на банката.

Прекатегоризация на непрофесионални клиенти

Чл. 16. (1) Клиенти, определени като непрофесионални клиенти съгласно чл. 12, ал. 4, могат да поискат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени услуги, сделки или финансови инструменти.

(2) Клиентите по ал. 1 могат да бъдат прекатегоризирани като професионални клиенти при наличие на поне два от следните критерии:

1. през последната година лицето е сключвало средно за тримесечие по 10 сделки със значителен обем на съответен пазар;

2. стойността на инвестиционния портфейл на лицето, който включва финансови инструменти и парични депозити, е повече от левовата равностойност на 500 000 евро;

3. лицето работи или е работило във финансовия сектор не по-малко от една година на длъжност, която изисква познания относно съответните сделки или услуги.

(3) Клиентите по ал. 1 отправят писмено искане до Банката да бъдат третирани като професионални клиенти общо или във връзка с определени инвестиционни услуги или сделки или с определен вид сделки или

инвестиционен продукт, в което декларират наличието на поне два от критериите по ал. 2 и предоставят доказателства за това.

(4) Банката предприема необходимите действия, за да се увери, че клиентът отговаря на изискванията по ал. 2, чрез извършване на съответни проверки на предоставената информация в бази данни, до които има достъп, изискване на справки от трети лица и проверка на предоставените от клиента документи.

(5) Банката преценява постъпилото искане по ал. 2 и предоставените във връзка с него информация в Приложение №1 към договора за сделки с финансови инструменти и доказателства от гледна точка на:

1. спазването на посочените в ал. 2 изисквания;

2. наличието на възможност клиентът да взема самостоятелни инвестиционни решения и да преценява рисковете, свързани с тях, съобразно характера на сделките или услугите, които клиентът възнамерява да ползва или да сключва, въз основа на оценката на банката за опита, уменията и знанията на клиента.

(6) При извършване на обоснована оценка, че обстоятелствата по ал. 5 са налице, банката писмено предупреждава клиента, че той няма да се ползва от съответната защита при предоставянето на услуги и извършването на дейности от банката, както и от правото да бъде компенсирани от Фонда за компенсиране на инвеститорите във финансови инструменти, съответно че спрямо него ще се прилага ограничена защита съгласно чл. 6, ал. 1, като клиентът декларира, че е уведомен за тези обстоятелства.

(7) Банката прекатегоризира клиента по ал. 1 като професионален клиент, ако са налице условията и е спазена процедурата по предходните алинеи.

Извършване на прекатегоризация и възстановяване на първоначалната категоризация

Чл. 17. (1) Клиентът може да отправи искане за прекатегоризация при сключване на договора или последващо във всеки един момент от изпълнението му.

(2) Последващо искане за прекатегоризация се отправя в писмена форма, като се спазват изискванията за предоставяне на информация и документи, установени в настоящите правила.

(4) Клиент, прекатегоризиран съгласно тези правила, във всеки един момент може да отправи искане за възстановяване на първоначалната му категоризация.

Допълнителна разпоредба

§ 1 Използваните в тези правила думи, изрази и термини имат значението, което им придават ЗПФИ, Наредба № 38 и Регламент 1287/2006 на Европейската комисия.

Заключителни разпоредби

§ 2 Правилата са изготвени в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти и Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници.

§ 3 Настоящите правила са одобрени от КУАП с Протокол № 37/06.06.2014г., приети от Управителния съвет на „Инвестбанк“ АД с Протокол № 49/10.06.2014г и одобрени от Надзорния съвет на "ИНВЕСТБАНК" АД с Протокол № 27/16.06.2014г..

§ 4 Правилата се предоставят за запознаване и изпълнение на служителите и другите лица, работещи по договор с банката, и извършващи дейности свързани с дейността на банката като инвестиционен посредник при встъпването им в длъжност или при започване на дейност за банката. Лицата по предходното изречение декларират това обстоятелство.

§ 5 Правилата се предоставят на клиентите на банката преди сключване на договор с тях.